

Redegørelse

Vækst- og udviklingsstrategi

Udkkast

Redegørelse

Vækst- og udviklingsstrategi

Kolofon

Udkast

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	5
Introduktion	7
Baggrund	7
Proces	7
De fire strategispor	7
Region Midtjylland – kort og godt.....	8
Erfaringer fra den hidtidige indsats.....	12
Bæredygtig omstilling.....	13
Sammenhængende byudvikling	18
Viden og kompetenceudvikling	21
Fokuseret vækst	25
Regional udvikling i en international sammenhæng	28

Udkkast

Introduktion

Baggrund

Lov om erhvervsfremme og regional udvikling, der trådte i kraft 1. februar 2014, giver regionerne til opgave at udarbejde en regional vækst- og udviklingsstrategi, beskrive udfordringer, sætte mål og opstille mulige regionale løsninger på samfundsmæssige udfordringer.

Den Regionale vækst- og udviklingsstrategi redegør for den fremtidige udvikling for regionen, adresserer de regionale vækst- og udviklingsvilkår, herunder infrastruktur, erhvervsudvikling, turisme, uddannelse, beskæftigelse, udvikling i byerne landdistrikterne og yderområderne, natur og miljø, rekreative formål, kultur og samarbejde med tilgrænsende lande samt adresserer grøn omstilling, større byers betydning for væksten, klimatilpasning, kollektiv trafik mv. og, redegør for de initiativer, som regionsrådet vil foretage som opfølgning på strategien.

Proces

Vækst- og udviklingsstrategien er udarbejdet i et samarbejde mellem regionsrådet, Vækstforum og partnerskabet bag samt KommuneKontaktRådet. Den samlede strategi skal herved skabe et større ejerskab til den samlede indsats for regional udvikling, herunder omstilling til væksterhverv og udvikling af attraktive regionale levevilkår.

Der er således afholdt workshops i efteråret 2014 til kortlægning af de udfordringer, som strategien skal adressere: Konkurrenceevne, Klima og ressourcer, Velfærd samt Demografi, infrastruktur og geografisk balance.

De fire udfordringer er beskrevet i selvstændige redegørelser: <http://www.rm.dk/regional-udvikling/strategier-og-politikker/Ny-regional-vakst--og-udviklingsstrategi/>

Med udgangspunkt i de fire udfordringer er der efterfølgende beskrevet fire strategispor, som til sammen skal understøtte den midtjyske vision:

[VISION]

De fire strategispor

De regionale vækst- og udviklingsstrategi indeholder fire strategispor: Bæredygtig omstilling, Sammanhængende Byudvikling, Viden og kompetencer samt Fokuseret vækst. Prioriteringen af de fire spor baseres dels på statistisk materiale, dels på erfaringerne fra arbejdet i vækstforum og regionsrådet i perioden 2007-2013. Begge dele udfoldes i denne redegørelse.

Region Midtjylland – kort og godt

I Region Midtjylland er der 1,3 mio. indbyggere i 2015.

De 19 kommuner udgør syv arbejdsmarkeds- og uddannelsesområder. Områderne illustrerer, hvor folk pendler hen for at arbejde og studere. Områderne har hver en hovedby med en uddannelsesinstitution for videregående uddannelse.

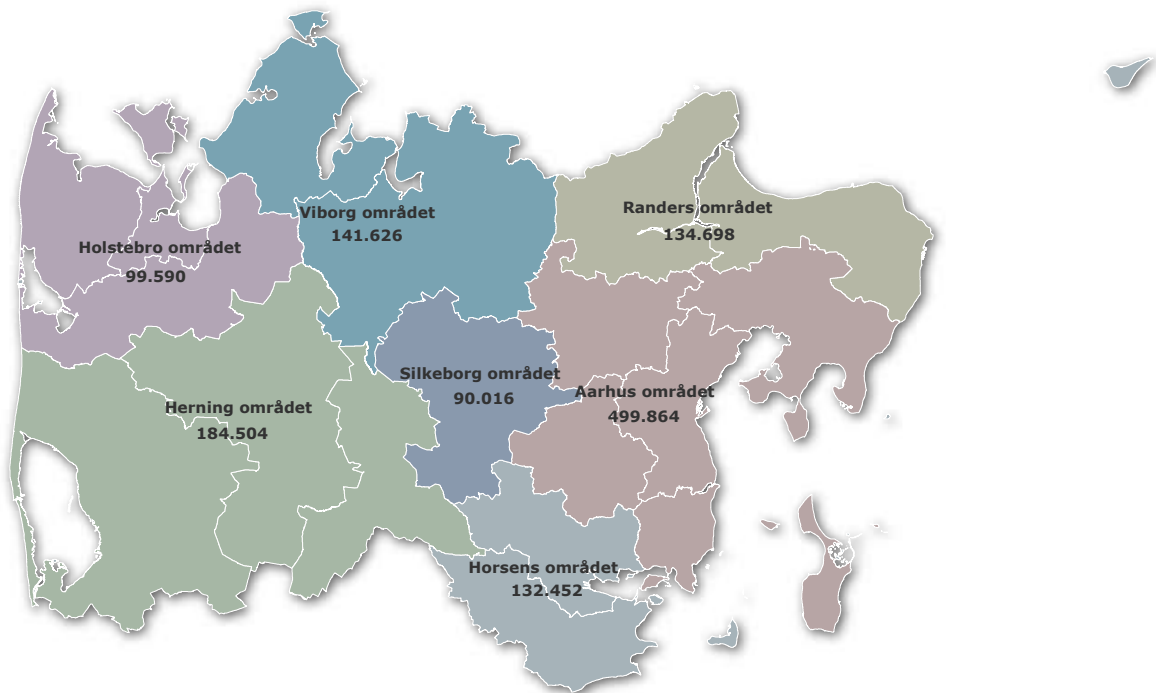
De syv arbejdsmarkeds- og uddannelsesområder er udvalgt på baggrund af følgende kriterier:

- Indeholder et af de største byområder i regionen med over 30.000 indbyggere.
- Har et eller flere store uddannelsescentre eller uddannelsesinstitutioner.
- Har arbejdspladser, som tiltrækker arbejdskraft fra de omkringliggende områder.

De syv områder kendetegnes ved, at 70 til 80 procent af arbejdskraften og de uddannelsessøgende pendler til en arbejdsplads eller en uddannelsesinstitution inden for pendlingsområdet.¹

Antallet af indbyggere i hvert område fremgår af nedenstående figur.

Figur 1: Befolkningens størrelse i pendlingsområderne i første kvartal 2015.

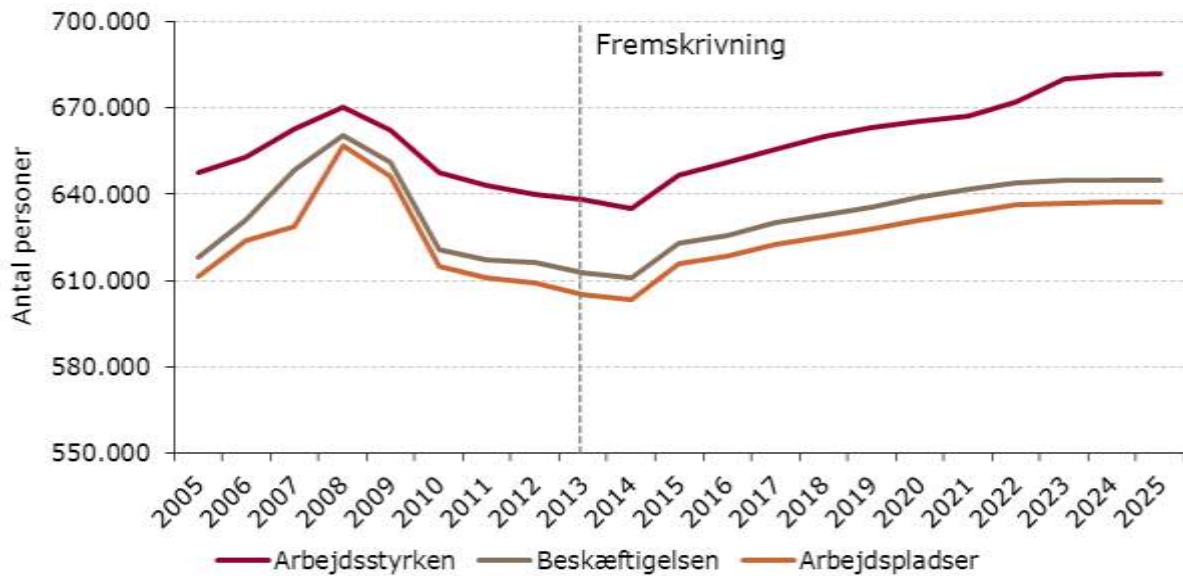
Kilde: Danmarks statistik

¹ Silkeborg skiller sig ud ved at være det eneste arbejdsmarkeds- og uddannelsesområde, der kun består af én kommune. Baggrunden er, at pendlingsmønstrene i Silkeborg i forhold til såvel arbejdsmarkedet som uddannelsesinstitutionerne ikke er entydigt og orienterer sig i flere geografiske retninger.

Region Midtjylland har samlet set oplevet et fald i både arbejdsstyrken, beskæftigelsen og antallet af arbejdspladser fra 2005 til 2013, men fremskrivningen viser, at de forventes at stige fra 2013 frem mod 2030.

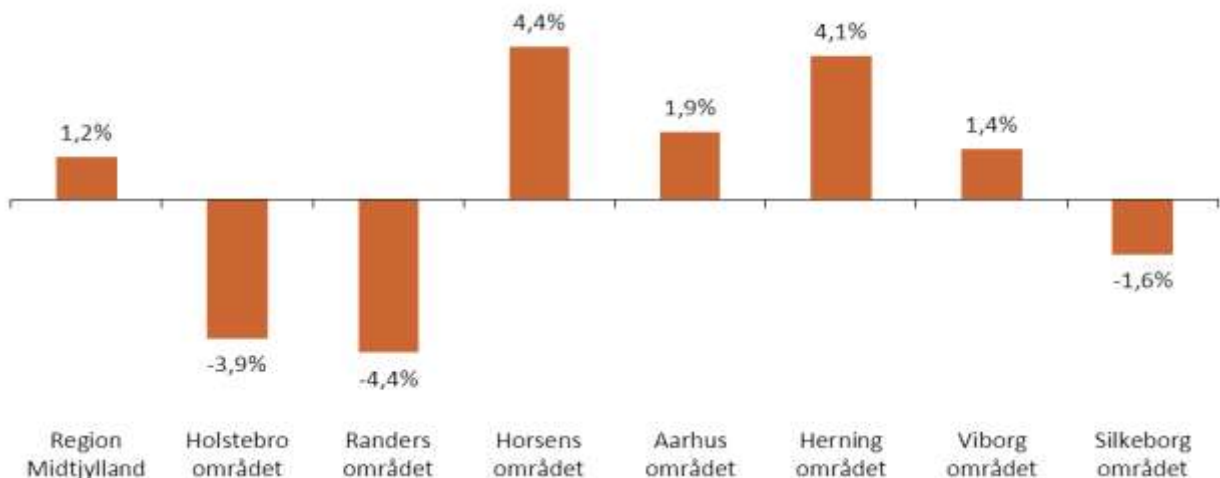
Figur 2: Region Midtjyllands udvikling i arbejdsstyrke, beskæftigelse og antal arbejdspladser.

Kilde: SAM-K/LINE

Region Midtjylland har haft en økonomisk vækst på 1,2 procent i perioden 2010 til 2013. Det fremgår af nedenstående figur at den økonomiske udvikling har varieret mellem pendlingsområderne.

Figur 3: Udviklingen i økonomisk vækst fra 2010-2013 i pct.

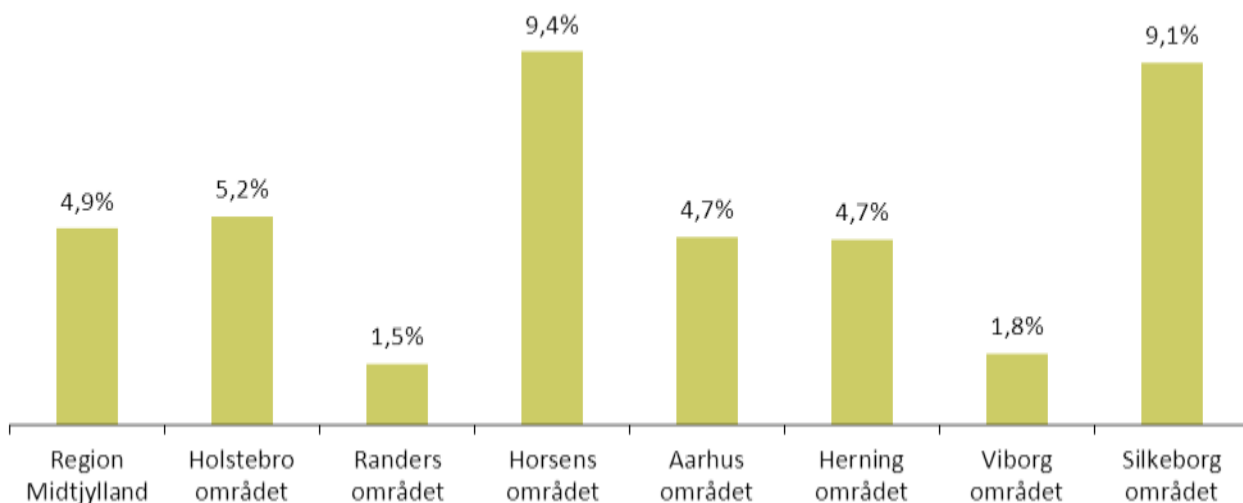

Note: Udviklingen i bruttoværditilvækst fra 2010-2013

Kilde: SAM-K/LINE

Produktivitetsudviklingen har været positiv i hele regionen, men varieret i størrelse.

Figur 4: Produktivitetsudviklingen i Region Midtjylland fra 2007-2013 i pct.

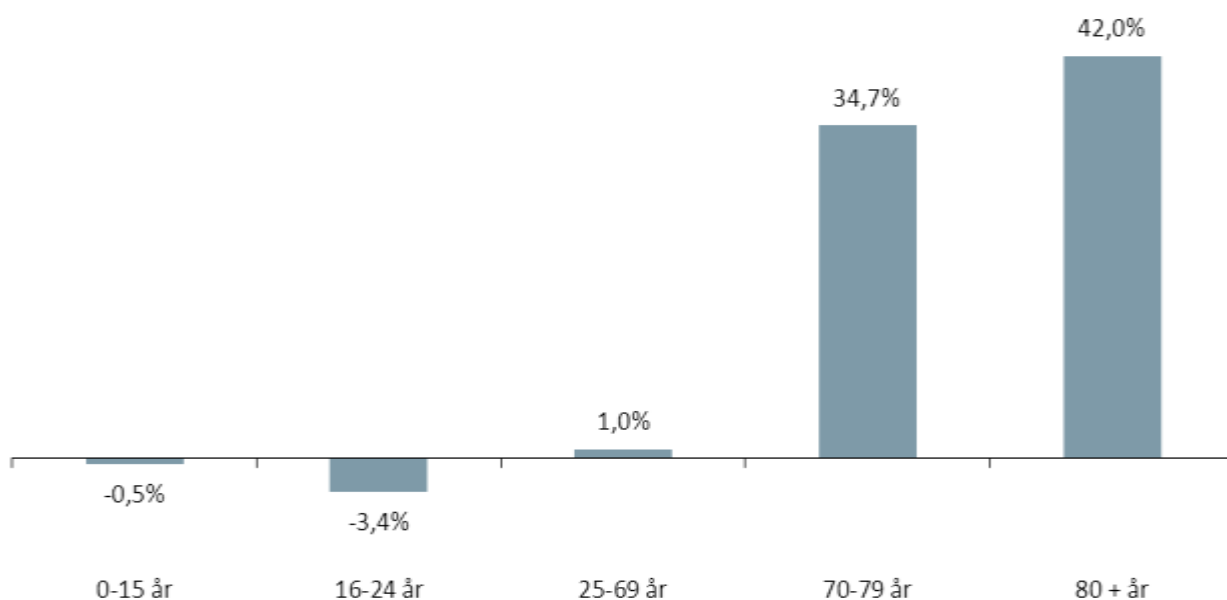

Note: Produktivitetsudviklingen er beregnet som bruttoværditilvæksten i forhold til antal arbejdstimer.

Kilde: SAM-K/LINE

Befolkningen i Region Midtjylland bliver ældre og en fremskrivning til år 2025 viser, at især aldersgruppen med 70-79 årige og andelen af indbyggere over 80 år vil stige kraftigt. Dette lægger pres på efterspørgslen af velfærdsydelser.

Figur 5: Befolkningsfremskrivning fra 2015-2025, udviklingen er opgjort i procent.

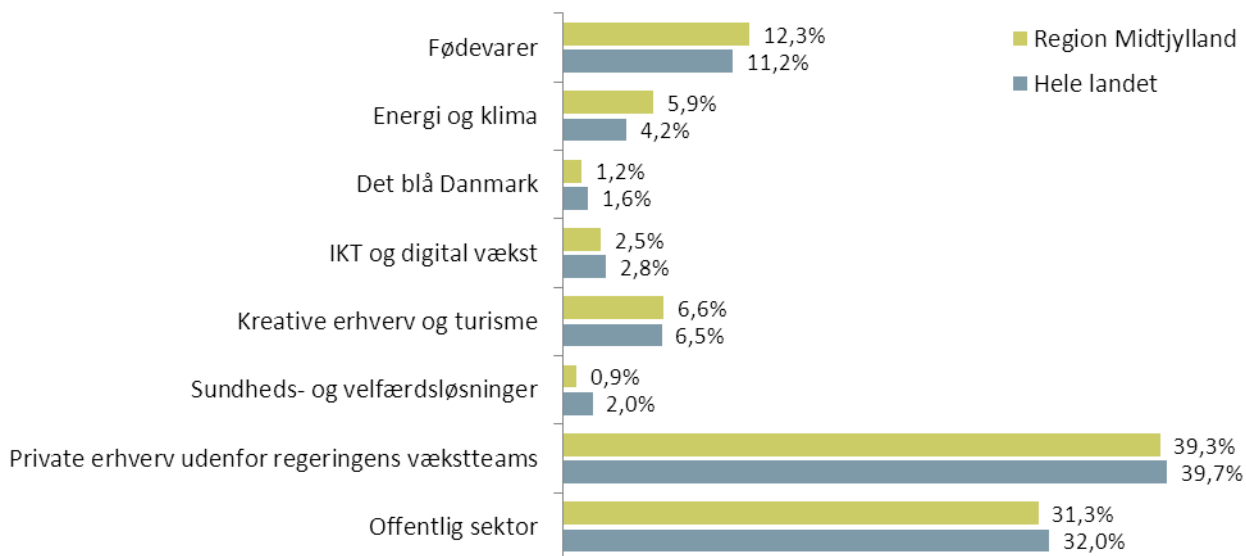

Kilde: Danmarks statistik og egne beregninger

Regeringen har udarbejdet vækstplaner for otte områder, hvor der forventes vækst fremover, og derfor sættes der ekstra fokus på disse.

Nedenstående figur viser, hvordan erhvervsstrukturen ser ud i Region Midtjylland fordelt efter arbejdspladser. Figuren indeholder både andelen af private arbejdspladser indenfor og udenfor regeringens prioriterede vækstområder, og andelen af offentlige arbejdspladser i Region Midtjylland, i forhold til andelen af arbejdspladser indenfor områderne på landsplan. Det betyder, at når Region Midtjylland har en højere andel end hele landet, har Region Midtjylland en beskæftigelsesmæssig styrkeposition på området.

Figur 6: Andelen af arbejdspladser i Region Midtjylland fordelt på brancher

Kilde: Danmarks statistik og egne beregninger

Figuren viser, at Region Midtjylland har styrker indenfor områderne fødevarer, energi og klima, og kreative erhverv.

Erfaringer fra den hidtidige indsats

Den regionale vækst- og udviklingsstrategi bygger videre på erfaringerne fra den hidtidige indsats fra 2007 til 2014 med udmøntningen af henholdsvis erhvervsudviklingsstrategien og den regionale udviklingsplan.

Partnerskab og samarbejde

Det stærke regionale partnerskab har skabt sammenhæng mellem den lokale, regionale, nationale og internationale indsats for regional udvikling. Det regionale partnerskab omfatter et tæt samspil mellem den regionale og de kommunale strategier om at sikre vækst og udvikling i hele regionen.

Fokuseret indsats

Regionsrådet og Vækstforum har iværksat en lang række initiativer siden 2007. Alle initiativerne har haft det fællestræk, at de blev sat i værk med det formål at styrke det midtjyske erhvervslivs globale konkurrencedygtighed, skabe synergi og sammenhæng mellem indsatsområder og skabe målbar erhvervsøkonomisk effekt.

Der er således etableret et en-strengt erhvervsfremmesystem samt skabt stærke klyngeorganisationer inden for fødevarer og energi, tværregionale tursmeindsatser og en fælles organisering for velfærdsinnovation.

Regionerne og Erhvervs- og vækstministeriet har i fællesskab gennem en effektmåling af den regionale erhvervsudviklingsindsats, og resultaterne viser, at den regionale erhvervsfremmeindsats har stor betydning for væksten i Region Midtjylland.

Internationalt perspektiv

Det er vigtigt, at arbejdet med det internationale som vækstskaber fortsættes i det videre arbejde med regional erhvervsudvikling. På baggrund af bl.a. OECD's anbefalinger bør det internationale indtænkes i Vækstforums indsats f. eks. i form af nye og internationale samarbejdspartnere, som kan bidrage med viden i udviklingen og gennemførelsen af Vækstforums indsatser.

Bæredygtig omstilling

Region Midtjylland har siden 2007 fokuseret på de samfunds- og forretningsmæssige potentialer ved omstilling til vedvarende energi og cirkulær økonomi, bæredygtig indvinding af råstoffer, globale vandudfordringer, klimatilpasning og beskyttelse af grundvandet i kommunerne. Kommunerne og regionen har på dele af velfærdsområdet samarbejdet om at forholde sig innovativt til velfærdsudfordringerne.

En række kommuner i Region Midtjylland går foran med ambitiøse mål for klima, miljø, genanvendelse af materialestrømme og restfraktioner samt øget ressourceeffektivitet. Regionale initiativer har understøttet flere kommuners arbejde med efterspørgslen efter grønne løsninger, f.eks. nye planlægningsværktøjer, nye samarbejdsformer og nye indkøbsmodeller, der nu danner grundlag for statslige tiltag.

I regionen er der en række globalt ledende virksomheder indenfor det "grønne område". Indenfor produktion af vindmøller og vandteknologi har regionen en international styrkeposition, ligesom styrkepositionen indenfor fødevarerproduktion giver et stærkt udgangspunkt for udviklingen af nye bioøkonomiske værdikæder. Mange virksomheder, indenfor f.eks. plast, tekstil og byggeri investerer i en mere ressourceeffektiv og miljøvenlig produktion, produkter og nye forretningsmodeller.

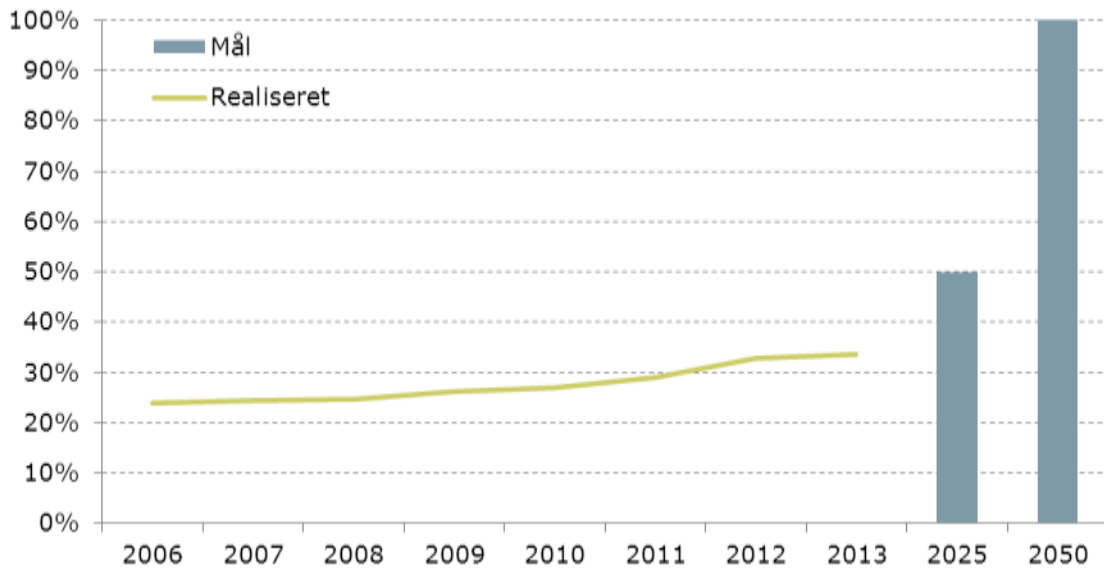
Grundvandsbeskyttelsen virker, idet udlæg af særlige drikkevandsområder har givet en grundlæggende beskyttelse mod forurening fra bysamfund. Den generelle regulering af landbrugets brug af pesticider og gødning har medført et faldende indhold af pesticider og nitrat i grundvandet.

Efterspørgslen af råstoffer er konjunkturafhængigt og fordrer en dynamik i planlægningen, formelt er en råstofplan gyldig i 12 år. Bæredygtig omstilling skal adresseres i forhold til en lang række brancher. Endvidere er aktiviteter, der stimulerer øget efterspørgsel efter bæredygtige produkter, services og løsninger, centrale for at accelerere omstillingen.

De regionale udfordringer spejler sig i de globale udfordringer og skaber efterspørgsel på løsninger indenfor og på tværs af områderne klimatilpasning, vedvarende energi, vand og andre knappe ressourcer. Udfordringerne stiller krav om bæredygtig indvinding, forsyningssikkerhed samt effektiv udnyttelse af råstoffer og ressourcer.

Figur 7 viser, at 34 procent af energiforbruget i Region Midtjylland var dækket af vedvarende energi i 2013. Målsætningen er, at 50 procent af energiforbruget kommer fra vedvarende energi i 2025 og 100 procent i år 2050.

Figur 7: Andel af energiforbruget i Region Midtjylland der kommer fra vedvarende energi

Kilde: Planenergi

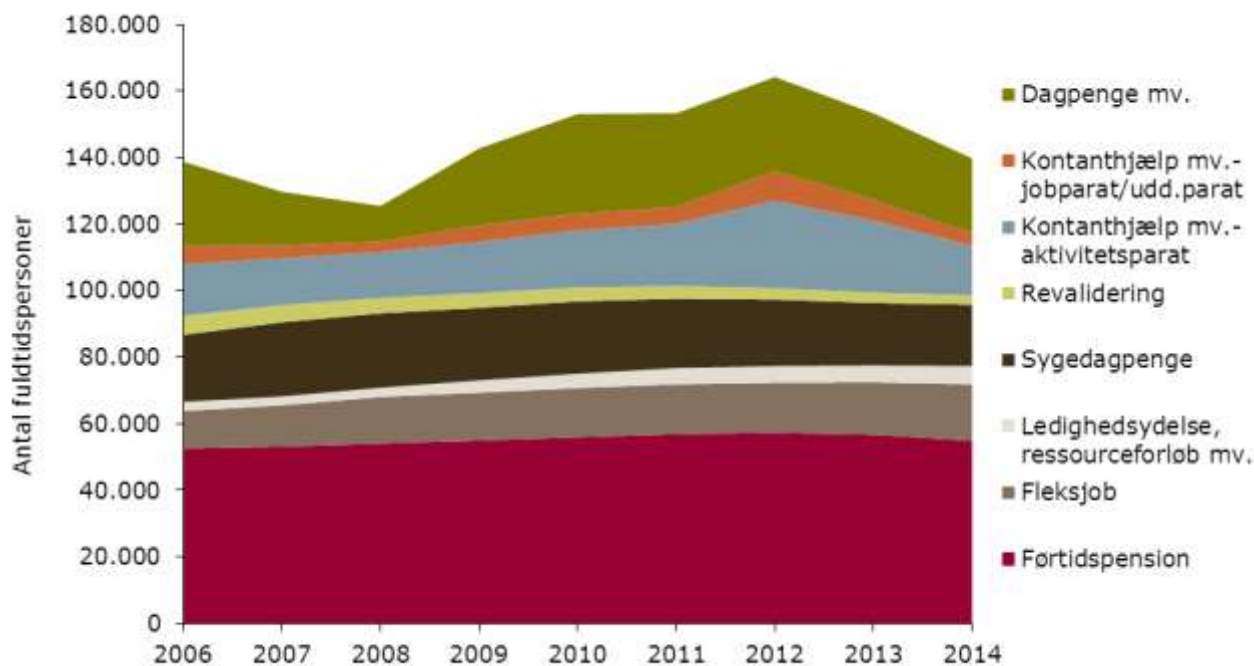
Presset for byvækst i specielt de større byer er stigende, og byerne begynder nu at vokse ud i grundvandsbeskyttelsesområderne. Samtidig betyder øget koncentration af befolkningen i større byer et øget behov for drikkevand i byerne. De generelle reguleringer af landbrugets udbringning af gødning udgør en barriere for fortsat vækst i erhvervet.

Når det gælder menneskelige ressourcer, er social eksklusion en særlig udfordring, som er af afgørende betydning for samfundets kvalitet og sammenhængskraft.

Inden for velfærd er udfordringerne bl.a. en større andel ældre borgere, flere borgere med kroniske sygdomme, flere med allergi, samt et stigende antal børn og unge, som rammes af psykiske lidelser.

Nedenstående figur viser, at der i 2014 var næsten 140.000 personer på overførselsindkomst i Region Midtjylland, hvoraf førtidspensionister var den største gruppe.

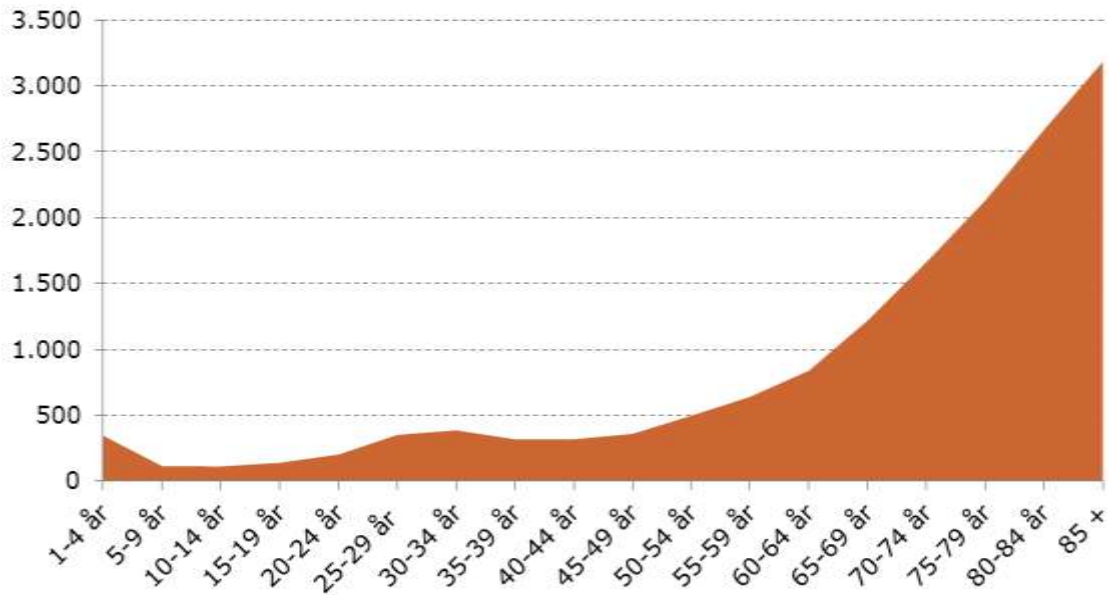
Figur 8: Antal fuldtidspersoner på overførselsindkomst i Region Midtjylland fra 2006-2014

Kilde: www.jobindsats.dk

Det stigende antal ældre i Region Midtjylland skaber en øget efterspørgsel efter velfærdsydelser. Det fremgår af nedenstående figur, at aldersgrupperne over 50 år har et højere antal sengedage opgjort pr. tusinde personer. Det betyder, at når der kommer flere ældre borgere vil antallet af sengedage på hospitalerne, alt andet lige stige.

Figur 9: Antal sengedage pr. tusinde personer opgjort efter alder

Kilde: Danmarks statistik

For at imødekomme den stigende efterspørgsel efter velfærdsydelser er Region Midtjylland i gang med tre større sygehusbyggerier frem mod år 2020 til en samlet anlægssum på ca. 10,7 mia. kroner². Det drejer sig om det nye Universitetshospital ved Skejby, Regionshospitalet Viborg og et nyt Regionshospital ved Gødstrup.

Region Midtjylland har årlige drifts- og anlægsudgifter til sundhed og sociale foranstaltninger på 26 mia. kroner og køber årligt varer og tjenesteydelser for godt ni mia. kroner. Samtidig anvender regionens 19 kommuner årligt 24 mia. kroner til sundheds-, social- og ældreområdet og køber varer og tjenesteydelser for 12 mia. kroner årligt.

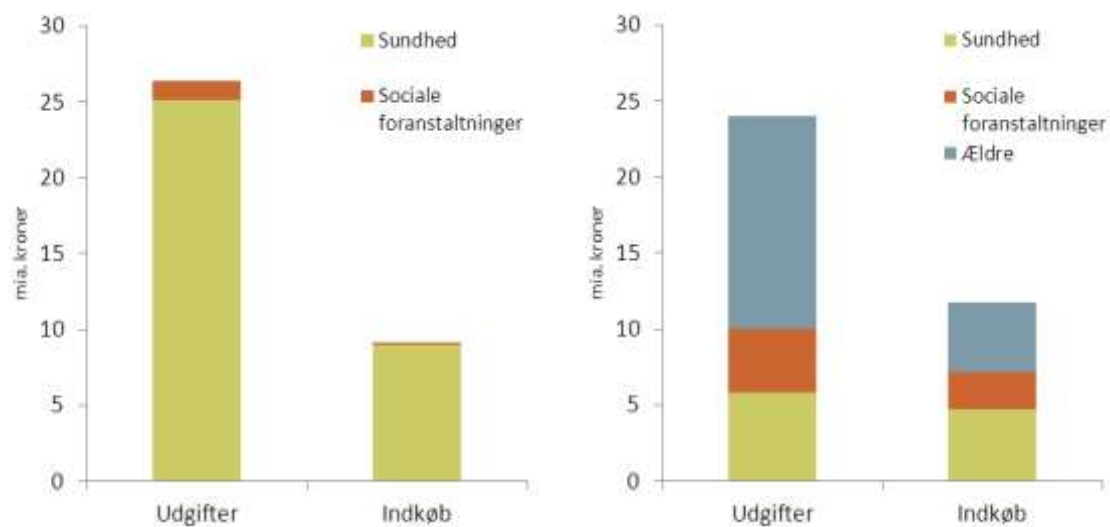
Region Midtjylland er fast besluttet på, at de store sygehusinvesteringer og en række forskningsmæssige styrkepositioner skal udnyttes til at skabe mere produktudvikling og flere nye erhvervs succeser på sundhedsområdet. Det er et langt sejt træk at udvikle sundhedsklyngen, og selvom der er etableret adskillige samarbejder og økosystemet er styrket, er der stadig et stykke vej, inden potentialet bliver udnyttet optimalt set i sammenligning med andre succesfulde europæiske regioner.

---

² Kilde: Ekspertudvalget vedrørende infrastrukturinvesteringer og arbejdskraft- og kvalifikationsbehov, rapport udgivet september 2013.

Figur 10: Region Midtjyllands (venstre figur) og de 19 midtjyske kommuners (højre figur) udgifter og indkøb til sundheds-, social- og ældreområdet. Hele landet 2012

Kilde: Danmarks statistik

Sammenhængende byudvikling

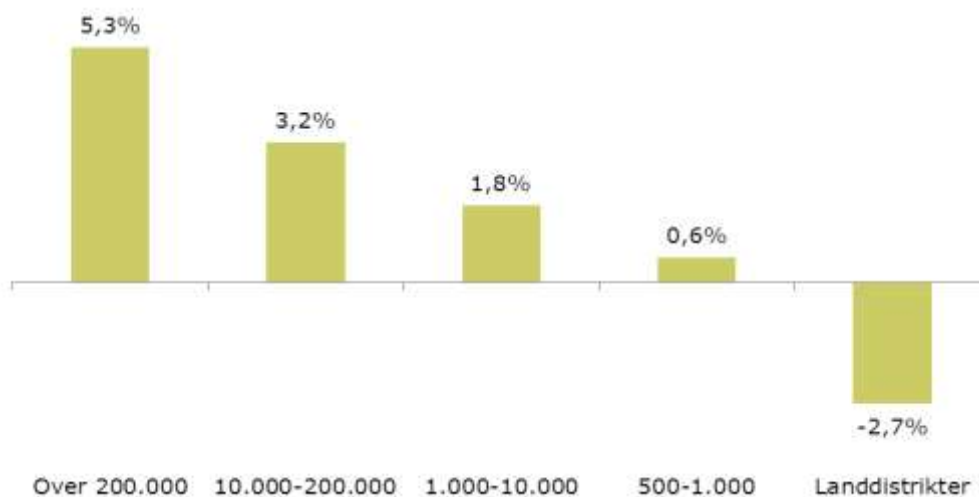
Region Midtjyllands geografi rummer en mangfoldighed af bystørrelser, som har hver deres styrker. Mellem byerne og deres oplande er der et tæt samspil og en gensidig afhængighed.

Den demografiske udvikling i Region Midtjylland følger en global tendens, hvor flere flytter fra land til by. De større byer vokser, bl.a. fordi de unge flytter efter job og uddannelse, og virksomheder placerer sig efter arbejdskraften og vidensmiljøerne. Det betyder, at de mindre byer og landområderne får færre indbyggere.

På trods af fraflytning har landområderne og landsbyerne en række styrkepositioner, som Region Midtjylland er med til at støtte op om i samarbejde med kommunerne og de lokale aktionsgrupper.

Figur 11 viser, at der har været en befolkningsfremgang på 5,3 procent i byer med mere end 200.000 indbyggere. Ligeledes fremgår det, at der bor 2,7 procent færre i landdistrikterne i 2014 i forhold til år 2010.

Figur 11: Befolkningsudviklingen opgjort efter bystørrelse fra 2010-2014

Kilde: Danmarks statistik

Region Midtjylland og de 19 kommuner i regionen har siden 2007 været enige om anbefalinger til statslige investeringer i den trafikale infrastruktur. De fælles anbefalinger gælder for veje, jernbaner og en fast Kattegatforbindelse, projekter som er med til at binde regionen sammen internt og med omverdenen og sikre bedre fremkommelighed.

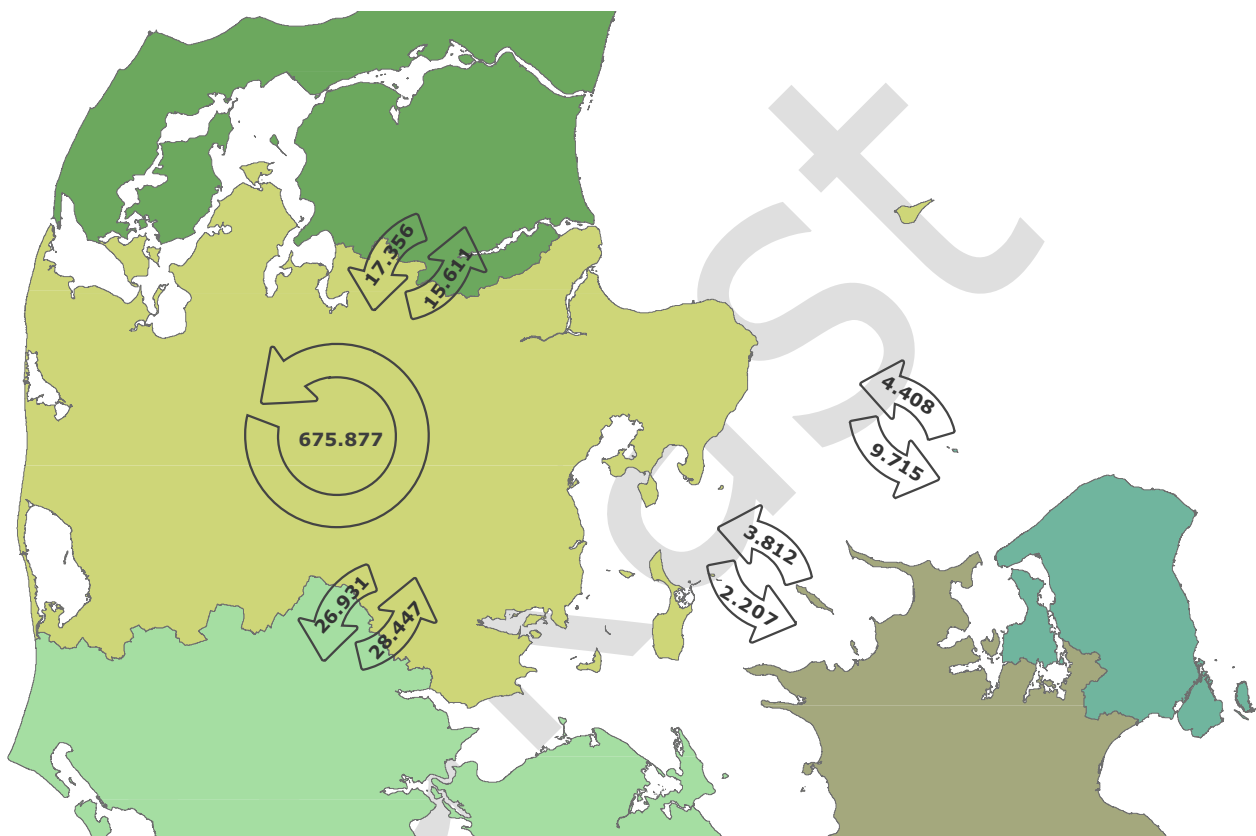
Den digitale infrastruktur er ikke velfungerende overalt i regionen, og især i tyndt befolkede områder opleves dårlig dækning.

Trafikselskabet Midttrafik sørger for, at der er en god sammenhæng mellem busser og tog i hele regionen. I Midttrafiks Trafikplan 2013-2017, som er udarbejdet i samarbejde med kommunerne og Region Midtjylland, tages der højde for, at der er

forskellige vilkår for kollektiv trafik i kommunerne. Målet for Trafikplanen er tilfredse kunder, bæredygtig trafik, sammenhæng og public service.

Region Midtjylland, Aarhus Kommune og Midttrafik arbejder sammen om at etablere en letbane i Aarhus-området, som forventes at åbne i 2017. Der er planlagt yderligere etaper.

Figur 12: Antal personer der pendler ud af Region Midtjylland til arbejde og uddannelsesinstitutioner

Kilde: Danmarks statistik og undervisningsministeriet

Nedenstående figur viser, at flere borgere i Region Midtjylland gennemsnitligt pendlede længere for at komme på arbejde i 2013 i forhold til år 2006.

Figur 13: Gennemsnitlig pendlingsafstand fra bopæl til arbejdsplads for beskæftigede borgere i Region Midtjylland

Kilde: Danmarks statistik

I Region Midtjylland er der et arbejde i gang omkring byinnovation, der skal udnytte de danske styrker inden for bæredygtighed, arkitektur, design, digitalisering og velfærd til at tilbyde løsninger til byer og samtidig styrke dansk erhvervsudvikling.

Ligeledes arbejdes der med "Big Data", hvor målet er at analysere og forædle data, så de kan bruges som grundlag for nye forretningsmuligheder både for offentlige og private aktører.

Region Midtjylland indgår i samarbejde med Smart City Aarhus i regionale, nationale og internationale netværk og partnerskaber omkring dette.

Siden regionens start er der især fokuseret på at styrke samarbejdet mellem regionens kulturinstitutioner.

Med Aarhus som kulturhovedstad i 2017 er alle kommuner og Region Midtjylland gået sammen om et ambitiøst internationalt projekt.

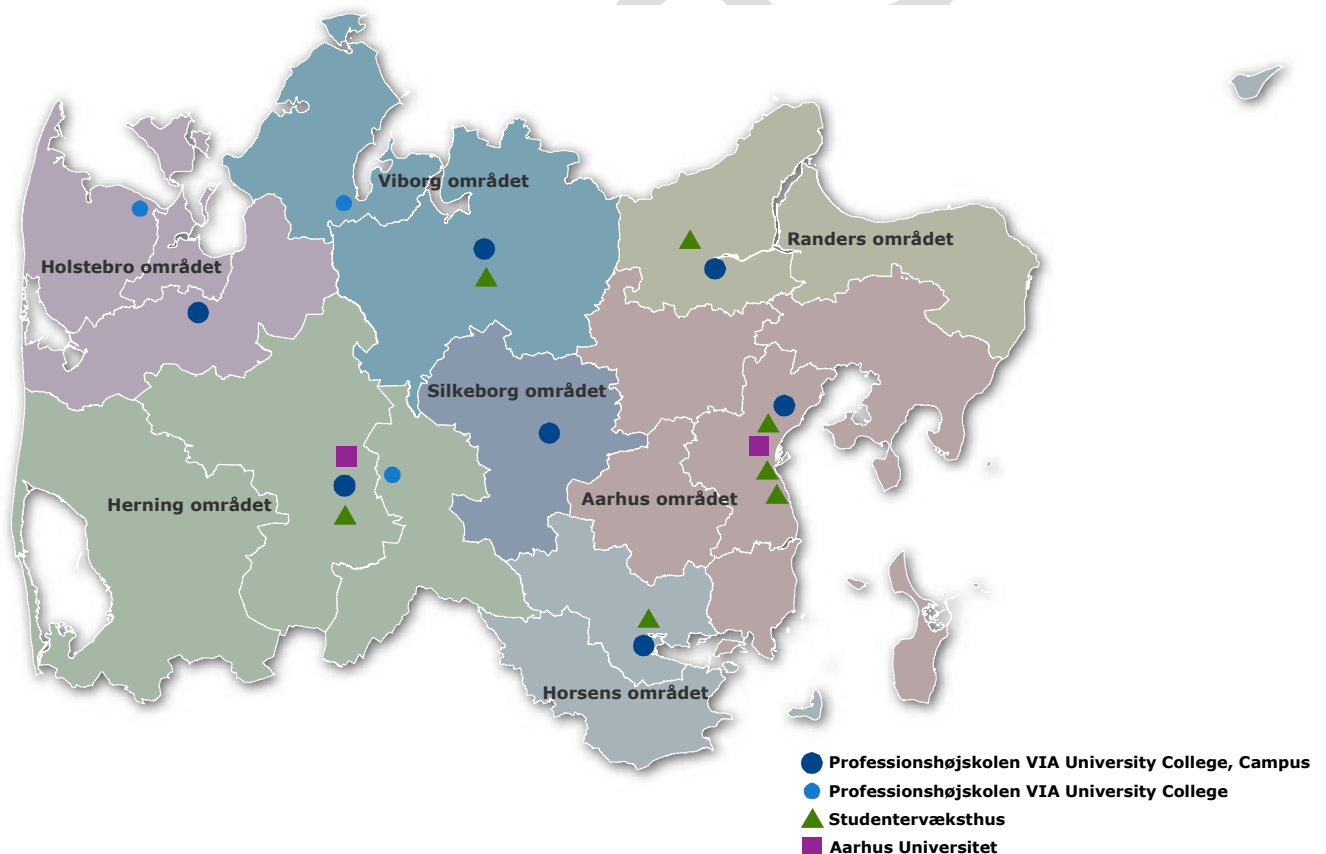
Viden og kompetenceudvikling

Uddannelsesinstitutionerne har en betydelig rolle i udmøntningen af den midtjyske vækst dagsorden. Både Aarhus Universitet og VIA University College er vigtige aktører i forhold til at bidrage til svaret på de samfundsmæssige udfordringer, som også Region Midtjylland skal bidrage til løsningen på. Der er tale om to store, internationale institutioner, som uddanner en lang række af de medarbejdere, både danske og udenlandske, som sammen med forskning og ny viden fremover skal sikre udviklingen i Region Midtjylland og resten af Danmark.

I tilknytning til både Aarhus Universitet og VIA University College er der etableret studentervæksthuse og uddannelsesforløb med fokus på entreprenørskab med det formål at skabe gode rammer for den innovation og det entreprenørskab, som skal være med til at skabe nye virksomheder og innovation i eksisterende organisationer.

Forskerparker og vidensmiljøer er vigtige partnere i udviklingen af de midtjyske og nationale styrkepositioner inden for fødevarer, energi og klima, kreative erhverv samt industri.

Figur 14: Kort over uddannelsesbyer

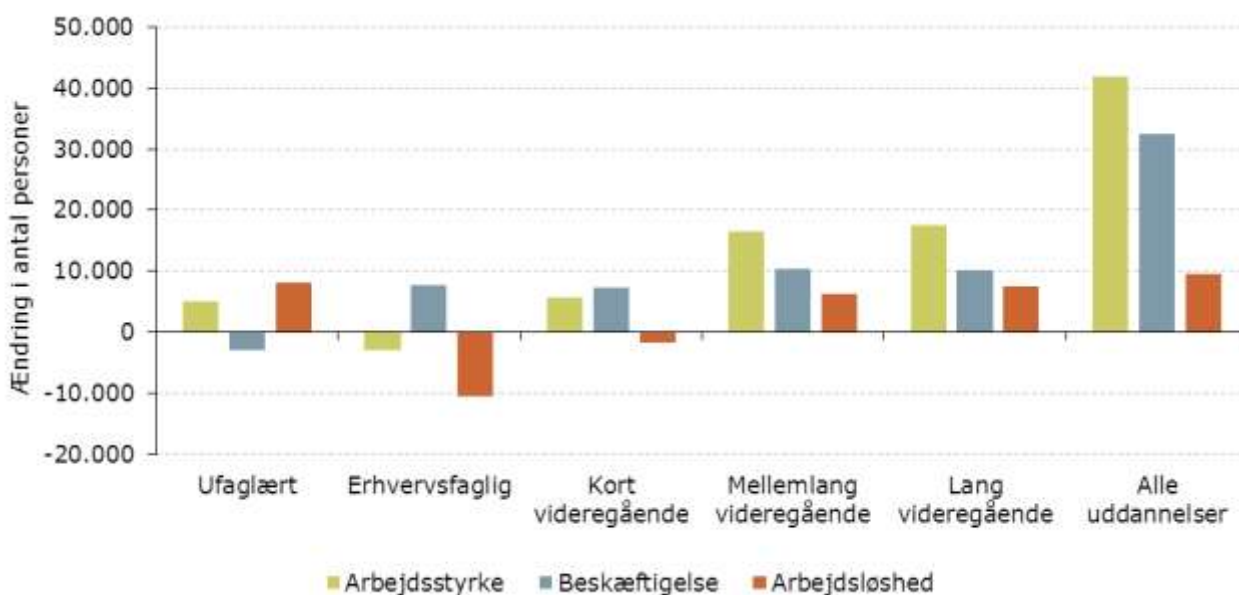

Kilde: Redegørelse fra Region Midtjylland "Midtjyske Studentervæksthuse", august 2009 og Undervisningsministeriet

Både erhvervsuddannelserne og de tre erhvervsakademier i Region Midtjylland udbyder i dag en række uddannelser, som efterspørges af både private og offentlige virksomheder. Især efterspørgslen efter faglært arbejdskraft har været i fokus. Der er iværksat en række initiativer med det klare formål, at flere unge får øjnene op for mulighederne som faglært – både på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet.

Fremskrivninger viser, at der i den nærmeste årrække er risiko for mangel på arbejdskraft med en erhvervsfaglig uddannelse, og samtidig er der udsigt til faldende beskæftigelse for ufaglærte.

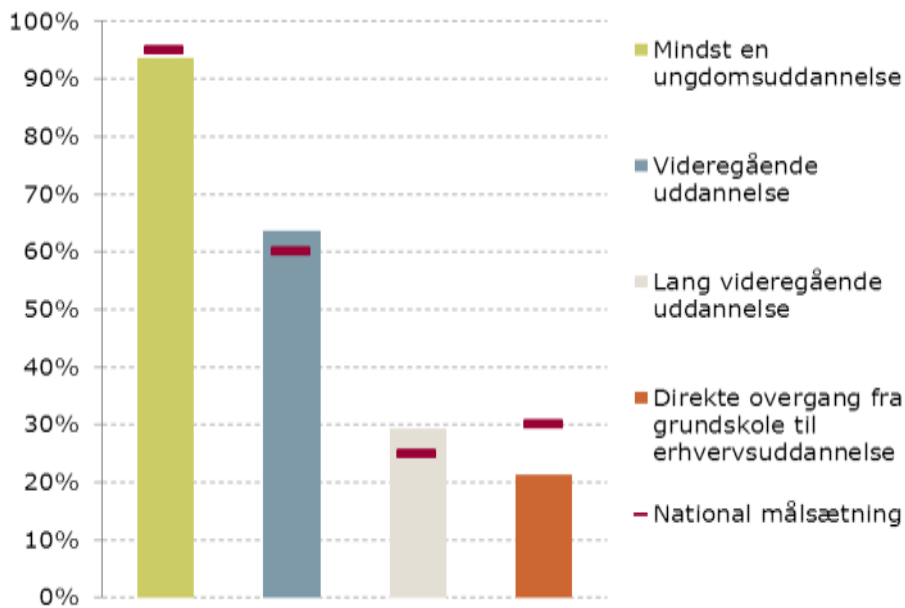
Figur 15: Fremskrivning for udviklingen i arbejdsstyrke, beskæftigelse og arbejdsløshed fra 2013-2023

Kilde: SAM-K/LINE

Regeringen opstillede i 2015 målsætninger for tilgangen til de forskellige uddannelser. Det fremgår af nedenstående figur at Region Midtjylland opfylder målsætningerne. Målsætningen om at 30 procent af en ungdomsårgang vælger en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse skal være opfyldt i 2025.

Figur 16: Uddannelsesmålsætninger

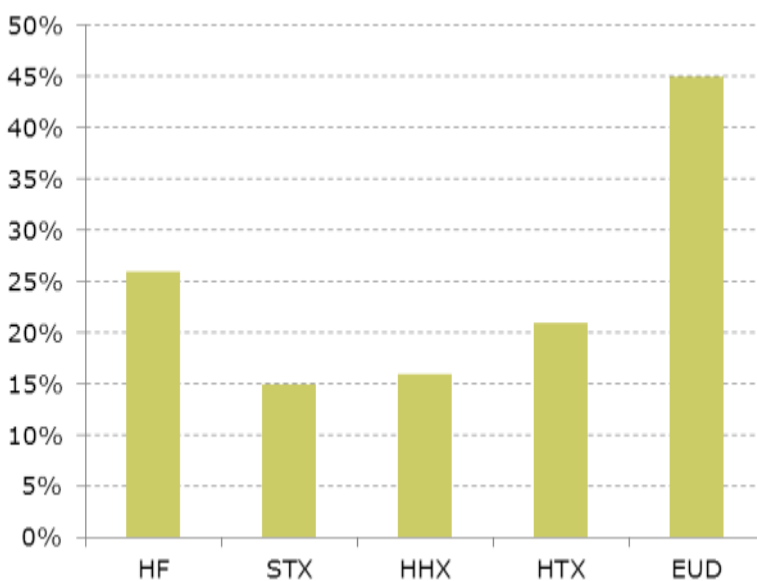

Kilde: Undervisningsministeriet

Mange unge vælger i dag en ungdomsuddannelse, og gennemførelsesprocenten på de midtjyske gymnasier er blandt de højeste i Danmark. Der er skabt gode samarbejder med de videregående uddannelsesinstitutioner og virksomheder med det formål at skabe muligheder for unge med et særligt talent.

Region Midtjyllands frafaldsprocenter for ungdomsuddannelserne fremgår af nedenstående figur. Det ses, at erhvervsuddannelserne har den højeste frafaldsprocent.

Figur 17: Frafaldsprocenter for ungdomsuddannelserne

Kilde: Undervisningsministeriet

For de unge er der sat fokus på iværksætteri, således at både ungdomsuddannelsesinstitutioner og erhvervsakademier udbyder undervisning, camps og virksomhedssamarbejder, hvor temaet er innovation og mulighederne for at springe ud som iværksætter.

Virksomheder er afhængige af viden og kvalificeret arbejdskraft, og der er behov for at skabe sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Med det udgangspunkt er der med Kompetencerådet som omdrejningspunkt bl.a. etableret et samarbejde mellem regionens efteruddannelsesaktører med det formål at opkvalificere den ufaglærte del af arbejdsstyrken, skabe viden om det fremtidige behov for kompetencer, og styrke sammenhængen mellem politikområderne erhverv, uddannelse og beskæftigelse.

At indgå i en global sammenhæng kræver internationale kvalifikationer og viden. De midtjyske virksomheder har behov for udenlandsk arbejdskraft og en arbejdskraft, som har lyst til at etablere sig i regionen. Derfor arbejder de midtjyske kommuner nu sammen om at lette modtagelse af de udenlandske medarbejdere og deres familier, også efter fyraften.

Fokuseret vækst

Region Midtjylland er i dag hjemsted for flere erhvervsklynger i international topklasse, som har en afgørende betydning som drivkraft for vækst og beskæftigelse i Danmark. Inden for disse vækstområder findes en række af vores største og hurtigst voksende virksomheder. Vi har i flere år investeret i vækstområderne, og mulighederne for at bygge videre på succesen skal udnyttes, så vi skaber yderligere vækst og udvikling i Region Midtjylland, ikke mindst i de mange små- og mellemstore virksomheder.

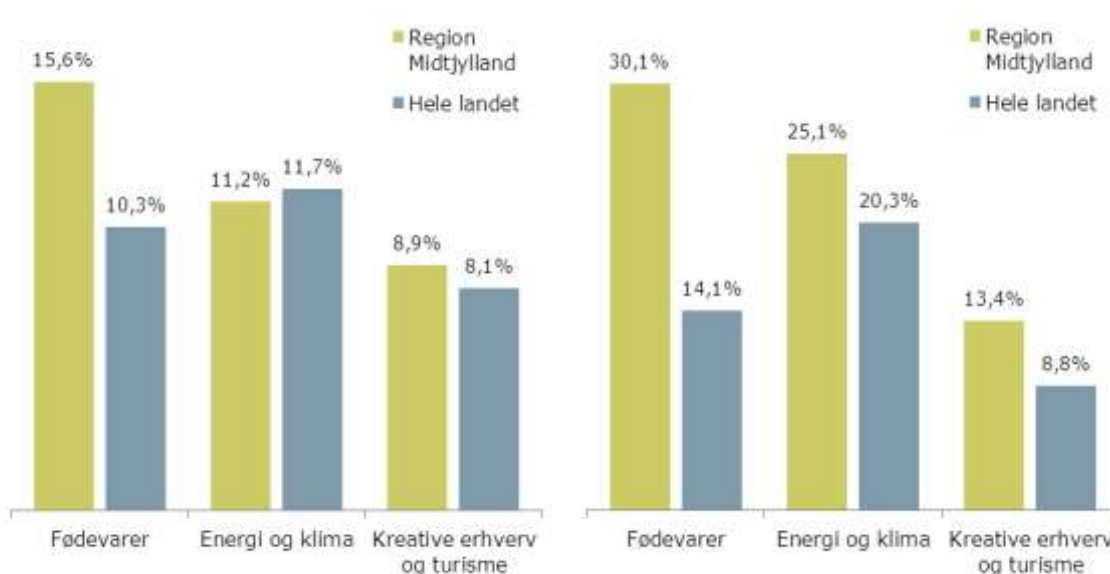
Region Midtjylland står især stærkt på *fødevarerområdet*, hvor den danske fødevarerklynge i en række analyser udpeges som Europas største og mest innovative. Midtjyske virksomheder står for godt 40 procent af den samlede danske fødevarereksport på 156 mia. kr. med stærke specialiseringer inden for eksempelvis kød- og mejerisektoren samt ingrediensindustrien.

På fødevarerområdet har der trods årtiers nedgang i antallet af virksomheder og arbejdspladser, været en konstant vækst i omsætningen fortrinsvist båret af få store globale koncerner, hvoraf flere har hovedsæde i Region Midtjylland. Vækstområdet er inde i en udfordrende omstilling fra storproduktion af let forarbejdede landbrugsprodukter til specialiserede højværdiprodukter med fokus på høj kvalitet og særlig funktionalitet, hvilket stiller nye krav til virksomhedernes kompetencer og evne til at nytænke.

Det gælder også på *energi og miljøområdet*, hvor vindenergi og biomasse er to områder, hvor Region Midtjylland rummer nogle af verdens førende virksomheder og råder over viden på internationalt topniveau. På energiområdet er Region Midtjylland en frontløber på såvel andelen af vedvarende energi som erhvervsmæssigt, men der er også en lang række små og mellemstore virksomheder, der er nået til en fase, hvor de skal omstille sig til at være leverandører på et hurtigt voksende globalt marked.

Region Midtjylland står også godt inden for *kreative erhverv og turisme*, der samlet set beskæftiger næsten 40.000 i regionen og har en årlig eksport på 25 mia. kr. Det er specielt mode, film og medier, arkitektur og design, som bidrager til væksten. Ud over at de kreative erhverv rummer et stort vækst- og eksportpotentiale i sig selv, kan stærke kreative virksomheder bidrage til styrket innovation og konkurrenceevne i de øvrige erhverv.

Figur 18: Vækstområdernes andel af de private erhverv opgjort efter værditilvækst (venstre figur) og eksport (højre figur) i 2012

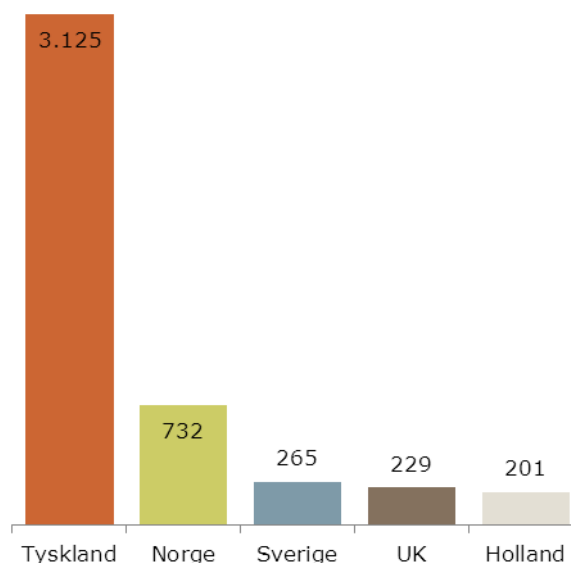
Kilde: Danmarks statistik

Som det fremgår af figur 18, har de tre fokuserede vækstområder stor økonomisk betydning for regionen. Det skinner især igennem på eksportsiden, hvor vækstområdernes eksportandel er væsentligt højere i Region Midtjylland end på landsplan og dermed indikerer, at regionen har en særlig styrkeposition indenfor disse prioriterede vækstområder.

Inden for *turismen* er der gennem fokusering og professionalisering påbegyndt en udvikling for at indfri erhvervspotentialet gennem udvikling af stærke kystdestinationer og erhvervsturisme til et internationalt niveau. Det er en udfordring, at kvalitet og service generelt er for lav i forhold til pris, og at der er mangel på innovation og udvikling af oplevelser i værdikæder, da turistproduktet er sammensat.

De mange små virksomheder i turisterhvervet har generelt en lav indtjening og udfordringer ved at skaffe kapital til investeringer. Kyst- og naturturisme er en styrkeposition og har stor betydning for beskæftigelsen i regionens yderområder. Ud over turismens egen omsætning og jobskabelse genererer den en betydelig følgeomsætning i øvrige erhverv. Med den nye Lov om turisme fra 2014 skal der udarbejdes en national turismestrategi og arbejdes inden for de tre forretningsområder kyst- og naturturisme, møde- og erhvervsturisme og storbyturisme.

Figur 19: Top fem af udenlandsk turisme-forbrug fordelt på nationalitet opgjort i mio. kr. i 2012

Kilde: Visit Denmark "Turismens økonomiske

Det ses af figur 19, at turisme i Region Midtjylland er uhyre afhængig af tyskerne, som er den nation, der forbruger mest i Danmark, når de er ferie.

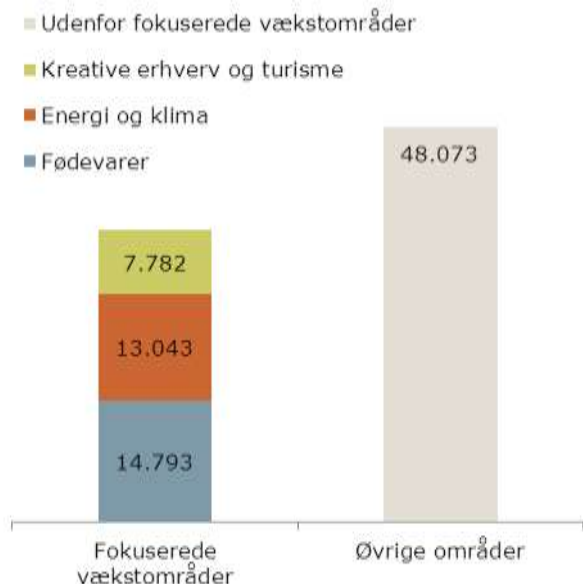
På tværs af de fokuserede vækstområder står produktionskompetencer centralt i Region Midtjylland, som er Danmarks produktionsregion nr. 1, idet 29 procent af industriens beskæftigelse findes i Region Midtjylland. Også på en række andre felter indenfor fremstilling af avanceret procesteknologisk udstyr og maskiner er midtjyske virksomheder som eksempelvis Grundfos i verdensklasse.

Den midtjyske industri er således en vækstmotor og har med en eksport på 117 mia. kr. afgørende betydning for Danmark og for vores evne til at skabe overskud på samhandlen med udlandet. På landsplan er industriens handelsbalance de sidste syv år forbedret med 75 mia. kr., og 65 procent af den midtjyske eksport kommer fra industrien.³

Figur 20 på næste side viser, at industrien indgår som en integreret del af de prioriterede vækstområder, da cirka 35.000 af industriens arbejdspladser ligger indenfor de prioriterede vækstområder.

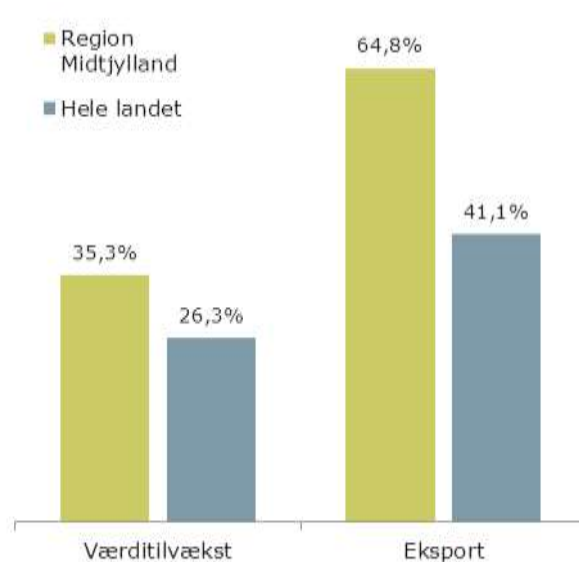
Figur 21 viser desuden, at Region Midtjylland er en produktionsregion, hvor industrien bidrager med en stor del af værditilvæksten og eksporten. Det ses endvidere, at industriens andel både indenfor værditilvækst og eksport er højere i Region Midtjylland end på landsplan.

Figur 20: Industriens andel af de private erhverv for eksport og værditilvækst i 2012

Kilde: Danmarks statistik og egne beregninger

Figur 21: Industrierarbejdspladser fordelt på vækstområder og øvrige brancher i 2013

Kilde: Danmarks statistik og egne beregninger

³ Tal fra REG-LAB "Industrielle succeshistorier", 2014 og Danmarks Statistik, Firmastatistikken

Regional udvikling i en international sammenhæng

EU 2020

EU har med sit strategi EU 2020 har sat rammerne for udviklingen af intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst i Europa.

Syv flagskibsinitiativer skal understøtte gennemførelsen af strategien: Innovation i EU, Unge på vej, En digital dagsorden for Europa, Et ressourceeffektivt Europa, En industripolitik for en globaliseret verden, En dagsorden for nye kvalifikationer og nye job og En europæisk platform mod fattigdom.

De europæiske regioner er vigtige i udmøntningen af de mange initiativer, og Region Midtjylland vil gennem sin vækst- og udviklingsstrategi sikre sammenhængen til EU 2020 bl.a. gennem EU Strukturfonde og Horizon 2020.

Smart specialisering

Region Midtjylland vil målrette sin indsats for vækst ved at fokusere yderligere på sine styrker inden for Fødevarer, Energi og miljø, Avanceret produktion samt Kreative erhverv og turisme. Frem til 2015 er der gennemført en række analyser, som danner grundlaget for denne prioritering, og i den kommende strategi vil den fokuserede indsats i højere grad udvikles i sammenhæng med partnere fra europæiske regioner med det formål at styrke indsatsområderne, også i en international sammenhæng.

Internationale samarbejdspartnerne

Region Midtjylland har i den forgangne strategiperiode styrket det eksisterende samarbejde med Kina og Central- og Østeuropa. Dette arbejde vil fortsætte og udvikles i samarbejde med partnerskabet bag Vækstforum.

Derudover vil Region Midtjylland afsøge muligheder for at styrke relationerne til f.eks. Hamborg, München og Stuttgart for at udveksle viden og styrke indsatsen i forhold til den virksomhedsrettede indsats, samarbejdet mellem viden- og uddannelsesinstitutioner og andre tiltag, som kan styrke den midtjyske konkurrenceevne og vækst.

Internationale samarbejder vil frem mod 2025 være af stor betydning for arbejdet med regional udvikling både i forhold til udviklingen af det regionale erhvervsfremmesystem, klima, råstoffer og uddannelses- og kulturområdet

Udskast

Udkkast